

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Демчишин В.Д. - здобувач вищої освіти групи Б-3/1

Науковий керівник — Горобченко О. А. – канд.екон.наук, доцент кафедри економіки підприємств.

Чисельність постійного населення України на 1 січня 2018 року, за оцінкою, становила 42,481 млн. осіб. З них 31,123 млн. осіб (73,5%) -

жителі міських поселень і 11,358 млн. осіб (26,5%) - жителі сільської місцевості.

Україна залишається переважно урбаністичною країною, з чисельною перевагою міського населення над сільським: 32 млн. 754 тис. городян (або 67,2%) проти 15 млн. 883 тис. (або 32,8%) сільського. Найменш сільськими є такі області України, як Дніпропетровська - 17%, Харківська - 21%, Запорізька - 24% (селян). Найбільш сільськими є Тернопільська і Закарпатська області - по 59% сільського населення, Івано-Франківська і Чернівецька - по 58%, Вінницька - 56% і Рівненська - 55%. Водночас найвищий рівень урбанізації в Донецькій області, в якій мешканці міста становлять 90% населення, Луганській - 86% та Дніпропетровській - 83%.

У структурі населення України 53,8% складають жінки і 46,2% - чоловіки. Зі зростанням питомої ваги чисельності чоловіків у структурі населення продовжуються позитивні зрушення (які спостерігаються з 2009 року) у співвідношенні статей.

Основний чинник формування статевої структури населення країни - смертність чоловіків та жінок. Щороку народжується хлопчиків більше, ніж дівчаток. Так, у 2017 році від загальної кількості народжених хлопчиків народилось 51,6%, а дівчаток - 48,4%, або ж на 100 дівчаток припадало 107 хлопчиків.

В Україні населення поділяють на три вікові групи - молодшу за працездатну, працездатну (чоловіки у віці 16-59 років, жінки 16-54 роки) та старшу за працездатну. Кількість молодшої вікової групи є низькою, що пояснюється різким скороченням народжуваності населення. Частка людей працездатного віку серед міських і сільських жителів різна: сільське населення налічує значно менше людей працездатного віку, ніж міське. Це ще раз засвідчує гостру демографічну ситуацію в українських селах, тобто низьку частку людей працездатного віку, зростання дефіциту трудових ресурсів. Частка старшої за працездатну групу населення найвища на селі

(майже третина сільських жителів). Що стосується міських поселень, то тут люди у старшому за пенсійний вік становлять близько п'ятої частини всіх їх жителів.

Середня тривалість життя населення України становить 67 років, у тому числі чоловіків - 61 рік, жінок - 73 роки. Це дуже низькі показники порівняно з розвинутими країнами Європи.

Для сучасної демографічної ситуації характерне поступове старіння населення України. Внаслідок постійного зниження народжуваності впродовж останнього століття, частка дітей знизилась з приблизно 40% до 15%. [2]

На інфекційні недуги щороку в країні хворіють 10 - 12 млн осіб, тобто кожний п'ятий житель України. Темпи зростання смертності від інфекційних хвороб в 1,2 раза перевищують відповідні показники загальної смертності.

Високі темпи смертності зумовлені також захворюванням на туберкульоз, який називають хворобою бідності і який, безперечно, викликаний нинішнім станом соціально-економічного розвитку, низьким життєвим рівнем переважної більшості населення.

З 1991 року серед населення України смертність перевищила народжуваність, а в 1993 році природний спад досяг вже 180 тис. чоловік. Найвищий рівень народжуваності в Україні спостерігався у 1925 - 1926 роках. Відтоді почалося систематичне зниження народжуваності, характерне для повоєнного періоду.

Специфіка демографічних процесів в Україні (зменшення народжуваності, зростання смертності, деформація статевовікової структури населення тощо) призвела до того, що загальна чисельність найбільш продуктивної групи населення віком від 20 до 40 років постійно скорочується.

Наша держава, як і більшість європейських країн, має високу щільність населення - 80 осіб/км². Найнижчий показник щільності на

півночі, в Чернігівській області - 39 осіб/км². Найвищий – у Київській області - 155 осіб/км². Східні області мають дещо вищий за середній показник - 90 осіб/км².

Отже, демографічні процеси не можуть залишатися без уваги держави, оскільки вони торкаються найважливіших сфер життя людей і рівня економічного розвитку країни.

Демографічна політика України в сучасних умовах повинна бути направлена не тільки на стимулювання народжуваності, але і на зміцнення сім'ї, підвищення матеріального добробуту людей, зниження захворюваності і смертності.[1]

Список використаних джерел

1. Захоруг Т. Демографічна ситуація: чому нас стає менше? // Україна і світ – 2003. – 113-119 с.
2. Статистичний щорічник України за 2018р. -К.: Техніка, 2018-645с.